

Dėl palmių aliejaus vartojimo sparčiai kertami atogrąžų miškai ir gresia klimato katastrofa. Pusė I ES įvežamo palmių aliejaus skiriama degalų gamybai, tačiau net 90 proc. lietuvių net nežino, kad palmių aliejus gali būti sudėtinė degalų dalis.

Nevyriausybinių organizacijų „Transport & Environment“ duomenimis, 2018 m. net 53 proc. I ES importuojamo palmių aliejaus buvo skirta biodyzelino gamybai. Tendencija neraminanti – jei maisto pramonėje palmių aliejaus suvartojama mažiau, tai degalų gamyboje ši dalis didėja.

Dėl šių priežasčių Biodegalų asociacija pradėjo informacinę kampaniją „Pildamas degalus, rinkis atsakingai“. Kampanijos tikslas – ugdyti gyventojų sąmoningumą ir skatinti rinktis Lietuvoje pagamintus biodegalus.

„[Palmių aliejus](#) naudojamas degalų pramonėje yra nepateisinamas, nes augant palmių aliejaus paklausai gresia globali ekologinė katastrofa. Pietryčių Azijos šalyse iškertami dideli miškų plotai, kyla grėsmė gyvūnų rūšių išnykimui, skatinimas klimato atšilimo efektas – šio reiškinio pasekmes jaučiame visi. Siekiame atkreipti Lietuvos visuomenės dėmesį į šią problemą ir degalus rinktis atsakingai“, – teigė Biodegalų asociacijos prezidentas Mindaugas Palijanskas.

Europos Komisija šiemet pripažino, kad degalai su palmių aliejumi yra netvarūs ir jų vartojimas skatina miškų naikinimą. Nuo 2023 metų ES palmių aliejaus degaluose dalis bus palaipsniui mažinama, o 2030 metais degalai su palmių aliejumi bus uždrausti. Siekdamos sparčiau mažinti palmių aliejaus vartojimą, Norvegija, Prancūzija, D. Britanija jau ėmėsi realių žingsnių riboti palmių aliejaus degaluose naudojimą.

Apie palmių aliejų degaluose lietuviai nežino

Biodegalų asociacijos užsakytos visuomenės nuomonės apklausos, kurią atliko „Spinter tyrimai“, rezultatai parodė, kad 53 proc. lietuvių stengiasi vengti ar vartoti mažiau produktų, kurių sudėtyje yra palmių aliejaus. 45 proc. apklaustųjų teigė, kad nekreipia dėmesio į palmių aliejaus problemą.

Apklausa parodė, jog dauguma gyventojų mano, kad palmių aliejaus yra maisto gaminiuose – kepiniuose (55 proc.), saldumynuose (52 proc.), maisto pusfabrikačiuose (47 proc.). Tačiau tik 9 proc. įvardijo, kad palmių aliejaus gali būti ir degaluose.

Ragina rinktis Lietuvoje pagamintus biodegalus

Lietuvoje į kiekvieną degalų litrą privaloma įmaišyti iki 7 proc. biodegalų. Biodegalų asociacijos prezidentas M. Palijanskas ragina gyventojus aktyviau domėtis perkamų degalų sudėtimi ir rinktis degalus, kurių sudėtyje iš rapsų ar javų pagamintų biodegalų.

Lyginant su mineraliniais degalais, lietuviškos kilmės biodegalai anglies dvideginio išmetimą sumažina nuo 50 iki 70 proc. Lietuvoje iš rapsų ir javų gaminami degalai pasižymi aukšta kokybe atitinka Lietuvoje pagaminti degalai atitinka aukščiausius ES standartus, dalis jų eksportuojama Skandinavijos ir kitas Vakarų Europos šalis.

Lietuvos biodegalų pramonė kuria pridėtinę vertę šalies žemės ūkio sektoriui – kasmet biodegalų gamybai superkama 500 tūkst. tonų grūdų ir sėklų už maždaug 200 mln. eurų. Pasak M. Palijansko, pastaraisiais metais Lietuvos ūkininkai susiduria su grūdų pertekliaus iššūkiu, tad biodegalų įmonės padeda žemdirbiams pelningai realizuoti derlių.

Be to, skaičiuojama, kad Lietuvos biodegalų gamintojai skatina regionų plėtrą, sukurdami virš 400 darbo vietų, o valstybės biudžetas kasmet papildomas daugiau nei 3 mln. EUR. Biodegalų sektoriaus plėtra suteikia postūmį ir kitiems ūkio sektoriams – logistikai, energetikai, skatinami moksliniai tyrimai.

